

Čas přípravy
viz dále

Čas realizace
maximálně 2 hodiny

Prostor
les

Roční období
jaro–podzim

Počet účastníků
maximálně 20

Věková kategorie
12–14 let

PŘÍRODA UŠIMA

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: sociální a personální, komunikativní.

Konkrétní cíl: Prohloubení kladného vztahu k přírodě, naučení se vnímání přírody.

Motivace: Zavřeme-li na louce nebo v lese oči, chvíli se nám zdá, že je slyšet jen nekonečné ticho. Je to totiž něco tak odlišného od zvuků města, že nám to tak připadá. Ale už po chvíli začínáme rozeznávat, že tu pípá ptáček, tu je slyšet šumění listů... Dokážeme tyhle zvuky i určit?

Potřeby: Viz dále.

K tomuto metodickému listu není k dispozici žádný pracovní list.

Provedení: Hlasy přírody

Potřeby: nůž, provázek

Skupina se vydá na louku, do lesa, k řece nebo potoku, do sadu apod. Každý si najde příjemné místo, kde si sedne nebo lehne na podložku (celta, deka, karimatka). Zavře oči a snaží se úplně uvolnit a zaposlouchat se do zvuků a hlasů okolní přírody. Společně tak nasloucháme 20–30 minut a poté můžeme diskutovat o tom, co kdo slyšel. Každý se snaží pojmenovat a rozpoznat co nejvíce různých zvuků. Tato aktivita má silný relaxační účinek.

Varianta 1: Za jasné letní noci si usteleme venku a posloucháme zvuky večera a přicházejícího rána.

Varianta 2: Se znalcem přírody se můžeme naučit, jaký hlas patří kterému ptáku nebo zvířeti.

Dendrofon

Každý si najde několik různě silných dřivek nebo špalíčků. Poklepáním ověřuje jejich zvuk a výšku tónu a případně upraví délku dřívky. Pak je provázkem zavěsí vedle sebe, čímž vznikne hudební nástroj – tzv. bicí dendrofon. Dítě s nejlepším hudebním sluchem rozvěsí dřívka po sobě do stupnice. Poté již stačí jen vyklepávat správnou melodii.

Varianta: Každé družstvo vyrábí jeden dendrofon dohromady. Přidejte úkol nacvičit krátkou ukázkou – vyklepat písničku a druhý oddíl poznává, o kterou se jedná.

Přírodní orchestr

Každý si najde nějaké přírodniny (dřívka, klacky, kameny, suché větve, chvojí, šišky, stébla trávy, rákos, pampeliškové stonky, seno apod.), které lze využít jako hudební nástroj s charakteristickým zvukem (poklepávání klacků nebo kamení, šustění suchou trávou, chrastění šiškami, foukání na stébla trávy, pampelišku apod.). Nejdříve si všichni své nástroje představí a předvedou zvuk, jaký vydávají. Dirigent (vedoucí, instruktor) rozdělí účastníky podle typu nástrojů do jednotlivých skupin na „pódium“ (jako v orchestru: bicí, žestě, první a druhé housle, strunné nástroje, doprovod atd.). Taktovkou určuje rytmus a sílu produkce. Orchestr může podle svých možností zahrát různé skladby od veselých po smutné, pochodové apod.

Varianta: Jednotlivá družstva sestaví vlastní orchestr a každý secvičí jednu skladbu. Tu pak zahrají ostatním a ti se snaží uhodnout námět hudby.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Příroda, Přátelství a Poznání.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

U aktivity Hlasy přírody může být interval 20–30 minut dlouhý pro děti neklidné a hyperaktivní. Vhodné je, aby byly neklidné a hyperaktivní děti v okruhu těch klidných (tedy nenechat víc hyperaktivních pohromadě). Napomůže blízkost vedoucího, poutání pozornosti k tomu, co se děje (Co to teď bylo? Odkud to šlo? Už jsi to zaslechl také?), případně poslouchání rozložit na víc kratších úseků (cca v polovině uděláme přestávku, popovídáme si o tom, co jsme slyšeli, a zkusíme to znovu). U dětí úzkostnějších a bojácnějších je vhodné být v jejich blízkosti, nebo je nechat ve dvojici s jiným dítětem.

Ostatní aktivity umožňují začlenění dětí do kolektivu a nevytváří bariéry pro děti se specifickými vzdělávacími

potřebami. Vedoucí musí dbát na individuální přístup k těmto dětem a respektovat obecná doporučení v úvodní části metodiky.

Moje poznámky: